

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНИХ ПРЕДМЕТІВ

Підвищення якості підготовки студентів у вузах визначається використанням в освітньому процесі нових технологій навчання, де необхідно враховувати особливості формування професійної компетентності фахівців для роботи в різних галузях. Широке застосування інтерактивних освітніх технологій здатне значно підвищити якість професійної підготовки в усіх формах організації навчального процесу.

Ключові слова: професійна компетентність, інтерактивні освітні технології, середовищний підхід, імітаційні ігри, віртуальні лабораторні практикуми

В процесі суспільно-історичного розвитку пізнання і перетворення природи і суспільства виробляються, розвиваються і систематизуються наукові знання. Інакше кажучи, виникає і безперервно зростає сукупність зафіксованих за допомогою мови основних досягнень і результатів пізнання, що склалися в систему науки, — фізики, хімії, біології, соціології, психології і так далі. Це історичний розвиток пізнання і система наукових знань, що виникає у результаті, складає предмет теорії пізнання, тобто гносеологія як частини філософії і логіки. Теорія пізнання як філософська дисципліна досліджує найбільш загальні закономірності всієї пізнавальної діяльності. Наприклад, вона досліджує виникнення і розвиток в ході людської історії таких категорій, як «буття», «матерія», «свідомість», «якість», «кількість». На основі філософських, гранично загальних принципів теорії пізнання людське мислення вивчається двома взаємодоповнюючими конкретними, приватними науками — формальною логікою і психологією. [1]

Аналізуючи складну і багатогранну проблему формування логічної культури у студентів в дидактиці і педагогічній психології, удалося виявити, що сучасні процеси демократизації суспільства і розвиток його правової сфери вимагають якісно нового рівня професійної підготовки фахівців, пов'язаного в значній мірі з їх логіко-методологічною підготовкою. Звідси витікає, що основним завданням професорсько-викладацького складу вузу є допомога студентові в процесі його становлення не лише як майбутнього фахівця, але і як особи, розвинутою логічною культурою мислення, що володіє. Важливим показником культури мислення є конкретність, яка виявляється в точності виразів, висновків і вживанні наукового стилю викладу. Мислення логічно культурної людини виявляється в тому, що він виразно уявляє собі предмет розмови і своїх дій, не вирушаючи убік при вирішенні різного роду проблем. Потребу в досить міцних сформованих вміннях студентів виконувати логічні дії постійно випробовують викладачі всіх учбових дисциплін у вищій школі. При вивченні будь-якої дисципліни студенти повинні знати визначення понять, складових вміст даної науки, уміти класифікувати, доводити. Проте багато спостережень показують, що більшість студентів-першокурсників не володіють навіть мінімумом логічних умінь, необхідних для успішного навчання у вузі. Багато хто з них зазнає великі труднощі в засвоєнні матеріалу, заучує напам'ять інформацію: визначення, правила, докази; вони не можуть дати визначення добре знайомого поняття, зробити вивід з даних посилок; важко провести класифікацію, нескладне міркування, встановити правильність зроблених висновків і визначень. [2] Всі прийоми логічного мислення відносяться до загальних видів пізнавальної діяльності: вони незалежні від конкретного

матеріалу , хоча завжди виконуються з використанням якихось наочних знань . До логічних прийомів належать : порівняння , підведення під поняття , прийоми доказу , класифікації , узагальнення та інші . Як вже було відмічено , студенти вступають до вузу з вже сформованим тим або іншим рівнем логічного мислення . Завдання викладача розвивати логічне мислення тих , що виучуються , інакше у студента може закріпитися навик напівмеханічного запам'ятовування матеріалу , що вивчається , що веде до зростання показної ерудиції , але гальмує розвиток інтелекту . Викладачеві частенько доводиться докладати великі зусилля , аби здолати орієнтацію студента лише на результат інтелектуальної діяльності і байдужість до самого процесу руху думки . Найважливіша здатність , яку повинен придбати студент у вузі , – це здатність вчитися , яка радикальним чином позначиться на його професійному становленні , оскільки визначає його можливості в післявузовській безперервній освіті . Уміти вчитися важливіше , ніж засвоїти конкретний набір знань , які у наш час швидко застарівають . Ще важливіше для студентів є здатність самостійного добування знань , яка в значній мірі спирається на логічне мислення , оскільки при пошуку інформації студентові необхідне вміння співвідносити необхідну тему з тим або іншим розділом , аналізувати отриману інформацію . Інтелектуальний розвиток студентів відбувається в тісному зв'язку з формуванням особи . При цьому не лише особливості особи впливають на характер її інтелектуального розвитку , але і закономірності розвитку інтелектуальної сфери впливають на процес формування особи , оскільки вони забезпечують вироблення власної світоглядної позиції . Саме прагнення до формування своєї особистої думки є характерною рисою інтелектуального розвитку студентів . Студент повинен уміти доводити вибрану точку зору , наводячи аргументи , показові приклади , тобто він повинен володіти на досить високому рівні логічними прийомами мислення . Таким чином , рівень розвитку логічного мислення впливає не лише на успішність учбової діяльності студентів , але і на розвиток його як осіб в цілому орієнтацію студента лише на результат інтелектуальної діяльності і байдужість до самого процесу руху думки .

Процес логічного мислення (як і мислення в цілому) , його особливості залежать від індивідуальних здібностей . У педагогічній психології завжди особлива увага приділялася проблемам розвитку мислення того , що виучується . Для психологічного вивчення мислення розроблено багато різних методів . Це тести інтелекту ; спеціальні методики , направлені на вивчення процесу формування понять ; всілякі логічні завдання ; методики , направлені на вивчення особливостей конкретного вигляду мислення . Своєчасне і якісне проведення психодіагностичних заходів дозволяє не лише оцінити рівень інтелектуального розвитку що виучуються , але і своєчасно внести корективи до освітнього процесу . [3] Потреба в досить міцних сформованих вміннях студентів виконувати логічні дії постійно випробовують викладачі всіх учбових дисциплін у вищій школі . При вивченні будь -якої дисципліни студенти повинні знати визначення понять , складових вміст даної науки , уміти класифікувати , доводити . Проте спостереження показують , що більшість студентів не мають достатнього рівня логічних умінь , необхідного для успішного навчання у вузі . [4] Багато хто з них зазнає великі труднощі в засвоєнні матеріалу , заучує напам'ять визначення , правила , докази . Вони не можуть дати визначення добре знайомого поняття , зробити вивід з даних посилок , важко провести класифікацію , нескладне міркування , встановити правильність зроблених висновків і визначень . Таким чином , актуальність формування логічного мислення очевидна . Логічне мислення може бути об'єктом

розвитку точно так , як і розвиток знань , умінь і навиків . Це означає , що можна цілеспрямовано впливати на розвиток логічного мислення . Можливість вдосконалення даного вигляду мислення закладається в структурі і в логіці побудови будь -якого курсу , відбивається в його вмісті і стилі викладу учбового матеріалу , використовується автором в структурі кожного параграфу , в питаннях і завданнях . Чималий внесок у розвиток логічного мислення студентів вносить правильно підібрана учбова література , уміння студентів самостійне працювати з нею . Але основний внесок у розвиток логічного мислення вносить викладач . І ефективність дії викладача на логічне мислення студента , перш за все , залежить від того , наскільки він розуміє , що таке логічне мислення , враховує психологічні особливості його розвитку у студентів і знає , якими засобами можна впливати на цей вигляд мислення . Перші два питання , що таке логічне мислення і які його психологічні особливості розвитку у студентів , були розглянуті вище , зараз зупинимося на засобах навчання , за допомогою яких можна впливати на мислення студентів . Розвиток логічного мислення можливий , перш за все , при дотриманні загальних принципів навчання і при правильному проектуванні вмісту навчання , яке включає : - певну форму проведення і послідовність етапів уроку ; - певні завдання і вправи , які студент повинен виконати на заняттях або самостійно ; - певну систему контролю і самоконтролю . Специфіка юності полягає в тому , що хлопці і дівчата перетворюються на зрілих осіб , що володіють незалежністю думок , внутрішньою свободою , самостійністю мислення , що мають власну точку зору і готових її відстоювати . У молодих людей складається система переконань , основа світогляду особи , у них розвивається критичне мислення до думки інших людей , здібність до теоретичного мислення , крім того , вони опановують діалектичний метод мислення і одночасно логіку вирішення практичних завдань . У найскрутнішому положенні опиняються ті студенти , які не в змозі зробити правильний вибір в політиці , економіці , самовизначитися у сфері людських відносин . В той же час потрібно завжди пам'ятати , що « віковий період юності може нічого не дати людині в плані розвитку здібності до рефлексії і духовності . Проживши цей період , людина , що виросла , може залишитися в психологічному статусі підлітка » Аби цього не сталося , поважно учити студентів знаходити і формулювати проблеми , виробляти у них аналітико - синтетичні уміння , навикі діалектичного мислення і здібність до теоретичних узагальнень . [1]

ЛІТЕРАТУРА : 1. Петровський , А. В. Загальна психологія с.322,326-330. 2. Абрамова Г.С. - « Вікова психологія » 3. «Практикум по загальній , експериментальній і прикладній психології » під ред . Крилова , Манічева . 4. Столяренко Л.Д. Основи психології . — Ростов -на -Дону , 2000. с.643